

Jogélet.

A bírói függetlenségről. Nem annyira a budgetvita igazságügyi részében történt felemlítés, mint inkább Kőnig Vilmosnak multkori bátor cikke idézte eszünkbe a bírói függetlenség nagy kérdését. Örülünk, hogy olyan alkalmat találunk az erről való szemlélődésre, amikor nem az utolsó politikai izü eset kapcsán vonta valaki kétségbe és védi más valaki ezt a függetlenséget. Ugy vélnők, általában többet várnak ettől az eszménytől, mint amennyit józan meggondolással képzelni lehet. Nem arra gondolunk elsősorban, hogy pl. a bíró anyagi függetlenségével elméleti szigor szempontjából éppoly kevéssé egyeztethető össze az, hogy a kormányhatalom kinevezetheti és elöléptetheti a bírakat, mint ahogy nem férne meg vele az, hogy elbocsáthassa vagy degradálhassa. Nem is arra, hogy a ma létező, sőt a háboru előtt létezett bírói fizetések nem elég magasak, hogy a teljes vagy akár csak a kellő gondtalanságot és függetlenséget alátámasszák. Hanem többnyire nem gondolnak arra, hogy voltaképp mitől kell a bírónak függetlennek lennie? Nem lehet független a törvénytől, (kivéve, ahol alaptörvény őt a közönséges törvény fölé helyezi); nem független a törvényes rendeletről sem. Ahol tehát az írott jog maga foglal állást valamely végső társadalmi szétszakadásban: ott a bíró szükségkép ugyanazon az oldalon áll, amelyiken a paragrafus. Akiknek ez aztán nem tetszik, helytelenül panaszkodnak, hogy a bíró nem független: nekik a joggal magával van konfliktusuk. A világtörténelem széke előtt esetleg lehet vitatni, hogy maga a jog is helytelen volt, hogy (Madách-csal szólva) csak „védte a már megalakult hatalmat“, de amig a jog fennáll, addig ezt a vitát hiába viszik a bírói tribunál elé. Végül nem szabad elfelejteni, hogy a bíró nemcsak az írott szabállyal, de többnyire a nemzeti közvéleménnyel is azonosítani szokta magát. Emlékezünk ugyan egy jelentős esetre, amikor másképp történt. A függetlenségnek ezt a nagy példáját angol bíró adta. Ugy olvastuk ugyanis Amerika történetében, hogy Alaszka területének birtoka vagy száz év előtt vitás volt Anglia és az Egyesült Államok közt. Az egyik fél a felfedező, a másik az első birtokbavevő jogcímére hivatkozott. Anglia egyik főbírája elé terjesztették az ügyet, mint közösen választott bíró elé: és ő, jogelvi meggyőződését követve, az Egyesült Államok mellett döntött.

b. gy.

Civiljogászok vitaestéi. 1925. november 18-án *Dr. Rakonitz Dezső* tartott előadást a *korlátolt felelősségű társaságról*. Előadó bevezetőben foglalkozott a hiteljogi kodifikáció visszamaradottságának okaival, majd ismertette a korlátolt felelősségű társaságról Németországban, Ausztriában és Franciaországban kialakult jogirodalmi és gazdasági vitákat, ugyszintén a külföldi judikaturát is. Ezután behatóan foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy szükségünk van-e a korlátolt felelősségű társaság intézményére, mely kérdést az előadó igenlően döntötte el. Ezt követte a korlátolt felelősségű társaságról szóló törvényjavaslat beható ismertetése, melynek kapcsán az előadó párhuzamot vont a német- és osztrák, ugyszintén az ujkeletü francia törvény között. A tervezet ismertetése kapcsán tért rá